

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคแห่งสังคมข่าวสารเช่นปัจจุบัน การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทวีบทบาทและความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกันและกันได้โดยง่าย เนื่องจากเครือข่ายแทบทุกมุมโลกได้เชื่อมโยงกันอย่างทั่วถึง ผู้ใช้ที่อยู่ห่างไกลกันข้ามซีกโลกจึงสามารถติดต่อกันได้อย่างไร้พรมแดน

อินเทอร์เน็ตได้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางที่สำคัญระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร สาเหตุที่ความนิยมได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนั้น เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศที่ทันสมัยและรวบรวมข้อมูลหลากหลายแขนงให้เข้ามาอยู่ในที่เดียวกัน ผู้ใช้งานทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ที่มีอยู่หลากหลายได้ตามต้องการ นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังได้เข้ามามีบทบาทในแทบทุกวงการ เช่น ในด้านการศึกษา อินเทอร์เน็ตเปรียบได้กับห้องสมุดขนาดใหญ่ของโลกที่บรรจุข้อมูลความรู้ในศาสตร์ทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม ศิลปกรรม กฎหมาย การแพทย์ ฯลฯ นักเรียนนักศึกษาสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายเพื่อหาข้อมูลในห้องสมุดได้จากที่บ้านโดยใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที ในด้านการค้นคว้าวิจัย นักวิจัยสามารถใช้อินเทอร์เน็ตแลกเปลี่ยนข้อมูลกับนักวิจัยต่างมหาวิทยาลัย หรือส่งข้อมูลที่เป็นทั้งตัวอักษรและภาพให้แก่กัน ด้านการสื่อสารมวลชน อินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นช่องทางการสื่อสารแห่งใหม่ที่ได้กำจัดข้อจำกัดที่มีอยู่ในวิธีการสื่อสารแบบดั้งเดิม เช่น การส่งไปรษณีย์ ซึ่งในอดีต การติดต่อกันระหว่างผู้ที่อยู่ห่างไกลกันนิยมใช้ไปรษณีย์เป็นสื่อกลาง มีข้อจำกัดด้านค่าบริการนำส่งค่อนข้างแพงและใช้ระยะเวลาในการส่งเป็นเวลานาน แต่ในปัจจุบันปัญหาเหล่านี้ได้หมดไปด้วยบริการ e-mail จุดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะถูกนำส่งไปยังบุคคลที่เราต้องการติดต่อในที่ใดก็ตามทั่วโลกที่อยู่ในเขตให้บริการอินเทอร์เน็ตในเวลาอันรวดเร็ว และค่าใช้จ่ายต่ำ นอกจากนี้การสื่อสารผ่านโทรศัพท์ที่มีค่าใช้จ่ายสูงต่อการให้บริการในแต่ละครั้ง เมื่อมีการนำ ICQ หรือ IRC (Internet Relay Chat) ซึ่งก็คือการพูดคุยกันด้วยตัวอักษรผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์แทนเข้ามาใช้ ก็ได้รับความนิยมอย่างมาก เนื่องจากเป็นบริการที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการใช้โทรศัพท์ นอกจากนี้ หากต้องการได้ยินเสียงกันระหว่างที่สนทนาก็สามารถทำได้โดยการลงโปรแกรมสำหรับพูดคุยกันผ่านคอมพิวเตอร์ โดยเสียค่าใช้จ่ายเพียงแค่ค่าโทรศัพท์และค่าบริการทางอินเทอร์เน็ตเท่านั้น จะเห็น

ได้ว่า อินเทอร์เน็ตได้เข้ามาเพิ่มศักยภาพในการสื่อสารโดยเป็นช่องทางการสื่อสารแบบใหม่ซึ่งนำวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี เข้ามาพัฒนาการสื่อสารแบบดั้งเดิมและทำให้ข้อจำกัดของการสื่อสารแบบเดิมนั้นลดน้อยลง

สาเหตุสำคัญอีกหนึ่งประเด็นที่ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นที่นิยมอย่างมากก็คือ การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two way communication) โดยที่ผู้ทำการสื่อสารสามารถได้รับการตอบกลับทันที (Real time communication) นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อสารที่ไร้ข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ ผู้ใช้สามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายได้ตลอดเวลาตามต้องการ

ปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตรองรับการประยุกต์ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การรับส่งข่าวสารระหว่างกัน การพูดคุยกัน การเรียกค้นข่าวสารที่เก็บไว้จากที่ต่าง ๆ จนเสมือนมีห้องสมุดที่เป็นชุมชนความรู้ทุกแขนง นอกจากนี้ในด้านการสื่อสารมวลชน อินเทอร์เน็ตยังได้ทำหน้าที่เป็นช่องทางใหม่ในการออกอากาศและเผยแพร่ทั้งภาพและเสียง รวมถึงการส่งข้อมูลข้ามจังหวัด ข้ามประเทศ และข้ามทวีป อินเทอร์เน็ตทำให้วงการสื่อสารมวลชนได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้นในการปฏิบัติการทางการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ แม้แต่การส่งกระจายเสียงของรายการวิทยุ หรือการถ่ายทอดสดและออกอากาศผ่านทางอินเทอร์เน็ต ก็สามารถทำได้โดยง่าย

ในสหรัฐอเมริกาได้มีการสำรวจซึ่งจัดทำโดย สถาบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ Georgia, Atlanta โดยทีมงานของ GVV WWW Surveying (Graphics, Visualization & Usability Center) เพื่อสำรวจผู้ใช้งานทั่วโลกครั้งที่ 5 (2539) ผลการสำรวจแสดงให้เห็นถึงการยอมรับระบบอินเทอร์เน็ต ในฐานะของสื่อชนิดหนึ่งที่มีบทบาทมากเท่ากับสื่อที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอัตราส่วนร้อยละของการใช้แทนสื่อโทรทัศน์ ซึ่งหมายความว่า ผู้รับสารสนเทศมิได้จำกัดการรับข่าวสารจากช่องทาง (Channel) แต่ผู้รับสารจะเลือกรับสารที่สามารถสนองความต้องการของตนได้มากที่สุดและด้วยความสามารถของอินเทอร์เน็ตที่สามารถส่งทั้งภาพและเสียงภาพเคลื่อนไหว บวกกับการตอบโต้กลับได้อย่างรวดเร็ว และมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนาทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ทำให้มันสามารถทดแทนสื่อชนิดต่าง ๆ ได้ (ชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ, 2541)

แฮมิช แมคเร (Hamish McRae) ผู้แต่งหนังสือเรื่อง "THE WORLD IN 2020" ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันการสื่อเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายนั้นกระทำผ่านสถาบันสื่อซึ่งเป็นช่องทางในการลำเลียงข้อมูลไปสู่ผู้รับ เนื่องจากสังคมกำลังปรับเปลี่ยนไปเป็นสังคมยุค 'ข้อมูลข่าวสาร'

(Information Society) ทำให้บริบททางสังคมของผู้รับ เปลี่ยนแปลงตนเองจนกลายเป็น ‘ผู้ใช้’ (User) การพัฒนาเทคโนโลยีทางการสื่อสาร โดยใช้การติดต่อผ่านหน้าจอกอมพิวเตอร์มากกว่า การเผชิญหน้า การใช้โทรศัพท์ หรือการส่งไปรษณีย์ จะสามารถทำให้มนุษย์เสริมสร้างการติดต่อกันได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อาจกล่าวได้ว่านี่คือการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ในวงการสื่อสารมวลชน โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด เพราะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเหล่านี้ได้ทำให้เกิดพฤติกรรมแบบใหม่ขึ้นในสังคม ช่วยให้มีชีวิตประจำวันดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบายกว่าแต่ก่อน เมื่อต้องการสื่อสารเรื่องใดๆ ถึงกัน อาจจะไม่ต้องพบปะหรือปรึกษากันในสถานที่เดียวกัน แต่เปลี่ยนวิธีเป็นการพบปะกันโดยผ่านช่องทางใหม่ในการสื่อสารซึ่งก็คือ อินเทอร์เน็ตนั่นเอง

นโยบายสุขศึกษากับการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

การพัฒนาการสาธารณสุขในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาใหม่ จากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา เป็นการเน้น “คนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการพัฒนาที่แต่เดิมที่แยกเป็นส่วนๆ หรือเป็นเรื่อง ๆ ตามรายสาขา มาเป็น “การพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการ” หรือพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ในลักษณะที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. การพัฒนาศักยภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบคน ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติให้เอื้อต่อการพัฒนาคน

ดังนั้น การพัฒนาสาธารณสุข เพื่อสนองตอบต่อเป้าหมายที่เน้น “คน” เป็นศูนย์กลางทางการพัฒนา จึงได้เน้นความสำคัญของการพัฒนาแบบองค์รวมใน 2 ลักษณะคือ

1. เน้นการพัฒนาสาธารณสุขที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม พฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของปัญหาสุขภาพ และระบบสาธารณสุข
2. เน้นการพัฒนาศักยภาพของคนด้านสุขภาพอนามัย ในการเสริมสร้างให้มีความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว ควบคู่กับการพัฒนา

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ทั้งระบบบริการสาธารณสุข ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบบริหารจัดการและสถานะแวดล้อมต่างๆ ให้เอื้อต่อการมีสุขภาพและพละานามัยที่ดี

นโยบายการสุขศึกษาแห่งชาติ

1. ให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพที่จำเป็นและมีประสิทธิภาพ ต่อการแก้ปัญหาสาธารณสุขทุกระดับ
2. ให้มีการพัฒนาแก่บุคลากรทางการแพทย์ การสาธารณสุขและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ
3. ให้มีการพัฒนาสื่อและประชาสัมพันธ์ที่ได้มาตรฐานทางวิชาการ
4. ให้มีการดำเนินงานสุขศึกษา และประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง
5. ให้มีการสร้างเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพในรูปของสุขบัญญัติแห่งชาติในทุกกลุ่มประชากรเป้าหมาย
6. ให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ทั้งภาครัฐและเอกชน ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
7. ให้มีการพัฒนาองค์กรและการประสานงานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบทั้งภาครัฐและเอกชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

แนวโน้มปัญหาสาธารณสุขและการกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา

การพัฒนาประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อสื่อสารและคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว ต่อมาประเทศได้ประสบปัญหาภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2540) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งวิถีการดำรงชีวิต สถานะสุขภาพ พฤติกรรมอนามัย และรูปแบบความต้องการบริการสาธารณสุขของประชาชนโดยรวม

แนวโน้มปัญหาสาธารณสุขของคนไทยในอนาคต สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คนไทยจะมีอายุยืนยาวขึ้น ในปี 2535 เพศชายมีอายุขัยเฉลี่ย 63.2 ปี ในปี 2539 เพศชายมีอายุยืนยาวขึ้นเป็น 66.6 ปี ขณะที่เพศหญิงอายุขัยเฉลี่ย 68.7 ปี และอายุยืนยาวขึ้นเป็น 71.1 ปี และในปี 2541 เพศชายมีอายุขัยเฉลี่ย 69.97 ปี และเพศหญิงเพิ่มขึ้นเป็น 74.90 ปี จึงทำให้โรคที่เป็นในผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นด้วย ได้แก่ โรคข้อเสื่อม กระดูกเสื่อม เบาหวาน โรคหัวใจ

หลอดเลือด โรคความดันโลหิตสูง ผู้ป่วยเหล่านี้หากไม่มีการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพอย่างเหมาะสมแล้ว ประชาชนจะยังคงมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพเท่าที่ควร

2. อุบัติเหตุและความรุนแรงต่าง ๆ เช่น การฆ่ากันตาย การฆ่าตัวตาย อุบัติเหตุยานยนต์ มีแนวโน้มสูงขึ้น

3. โรคเอดส์ยังคงคุกคามสังคมไทยต่อไป แม้ว่าอุบัติการณ์การเกิดโรคลดลง เพราะประชาชนมีการตื่นตัวกันมากขึ้น แต่ผลกระทบต่อสตรีและเด็กยังคงเป็นปัญหาอยู่ เช่น เด็กป่วยเป็นโรคเอดส์ เด็กกำพร้าเนื่องจากพ่อแม่ตาย ผู้สูงอายุไม่มีผู้ดูแล ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะกลายเป็นปัญหาสำคัญของสังคม

4. ปัญหาการอพยพ ไปมาหาสู่ระหว่างประเทศ ทำให้เกิดโรคระบาดทั้งเก่าและใหม่ เช่น โรคเท้าช้าง โรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เช่น อหิวาต์ อีโบล่า กาฬโรค ฯลฯ

5. ปัญหามลภาวะจากสิ่งแวดล้อม เช่น ควันพิษ น้ำเป็นพิษ อากาศเป็นพิษ ฝุ่นละออง สารเคมีปนเปื้อนในอากาศ น้ำ พิษ ผัก ผลไม้ เป็นต้น ก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้แก่ โรคภูมิแพ้ โรคหอบหืด โรคหลอดเลือดอักเสบเรื้อรัง และมะเร็งบางชนิดเพิ่มมากขึ้น

6. ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรเกิดความเครียดมากขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัว เปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ขณะที่วิถีชีวิตผู้คนต้องต่อสู้ดิ้นรนกับการทำมาหากินภายใต้ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ และทำให้คุณภาพชีวิตต่ำลง อันได้แก่ ปัญหาสุขภาพจิต การแพร่ระบาดของยาเสพติด การติดสุราและบุหรี่ การใช้ความรุนแรง

จากการศึกษาของธนาคารโลก พบว่าการใช้จ่ายด้านสาธารณสุขที่มีผลตอบสนองต่อการลงทุนสูงได้แก่ การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ แต่การจัดสรรงบประมาณประเทศไทยส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องการรักษาพยาบาลที่มีผลตอบสนองต่อการลงทุนต่ำ ส่วนการลงทุนทางด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมีสัดส่วนที่น้อยกว่า ดังจะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณด้านสาธารณสุขของรัฐในปี 2536 - 2539 ได้ให้กับการรักษาพยาบาล 2 เท่าของการส่งเสริมและป้องกันโรค โดยสัดส่วนของงบประมาณด้านการรักษาพยาบาลสูงถึงร้อยละ 55.7 ในขณะที่การส่งเสริมและป้องกันโรคมีเพียงร้อยละ 27.1 เท่านั้น (สถานะภาพของแผนพัฒนาการสาธารณสุขในอดีต-ปัจจุบันและทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8, 2539)

นอกจากนี้ในปัจจุบัน ลักษณะของโรคที่เป็นปัญหาของประเทศ ได้เปลี่ยนไปจากโรคที่เกิดจากความยากจน เช่น โรคระบบทางเดินอาหาร ภาวะโภชนาการ มาเป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมสิ่งแวดล้อม เช่น โรคหัวใจ โรคมะเร็ง อุบัติเหตุ และโรคเอดส์มากยิ่งขึ้น โรคเหล่านี้หาปล่อยให้เจ็บป่วยก็จะใช้เวลารักษาที่นานและมีการลงทุนทั้งทางบุคลากรและเครื่องมือสูง แต่มี

ผลต่อผู้ป่วยน้อย บางรายรักษาไม่ได้ ดังเช่นโรคบางโรค เช่น โรคเอดส์ ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ (ประเวศ วะสี, 2538)

ยุทธศาสตร์ในการรุกเพื่อสุขภาพที่ดี มี 8 ประการ ได้แก่

1. **ยุทธศาสตร์การสร้างจินตนาการใหม่เรื่องสุขภาพ** แต่เดิมเมื่อพูดถึงสุขภาพ มักนึกถึง โรงพยาบาล หมอหรือยา อันเป็นจินตนาการที่คับแคบ ซึ่งแท้จริงนำไปสู่ภาวะวิกฤติโดยไม่รู้ตัว เนื่องจากเป็นการชักนำไปสู่ยุทธศาสตร์แบบตั้งรับ คือการแก้ปัญหาเมื่อเจ็บป่วย อันเป็นปลายเหตุซึ่งไม่ทันการและมีค่าใช้จ่ายสูง

แท้ที่จริงโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุขไม่ใช่ที่สร้างสุขภาพ โรงพยาบาลเป็นที่ซ่อมสุขภาพหรือรอซ่อมเมื่อเสีย แต่สุขภาพต้องสร้างนอกโรงพยาบาล การสร้างสุขภาพ ได้แก่ ในตัวเอง ในครอบครัว ในชุมชน ในโรงเรียน ในที่ทำงาน การทำสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองให้ดี เป็นต้น องค์การอนามัยโลก ได้ให้คำนิยามของคำว่า “สุขภาพ” ว่า Health is a state of complete physical, mental and social well-being, not merely and absence of diseases and infirmity ซึ่งหมายความว่า “สุขภาพหมายถึง สุขภาวะที่สมบูรณ์ ทั้งทางกาย ทางจิตและทางสังคม ไม่ใช่เพียงการปราศจากโรค”

2. **ยุทธศาสตร์ครอบครัว** ครอบครัวเป็นฐานที่สำคัญสำหรับมนุษย์ ถ้าเรามีครอบครัวที่ดี เศรษฐกิจที่ดี มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจ มีการศึกษาดี และมีสุขภาพดี ฐานของครอบครัวจะเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการรุกเพื่อสุขภาพที่ดี

3. **ยุทธศาสตร์ชุมชน** การรวมตัวให้เกิดชุมชนเข้มแข็งในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ สหกรณ์ ชุมชน ประชาคม เรียกว่ามีความเป็นประชาคม (Civil Society) ความเข้มแข็งของชุมชนจะสามารถแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ จิตใจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมืองและสุขภาพไปพร้อมๆ กัน

4. **ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน** เพราะการเรียนรู้เป็นบ่อเกิดของสุขภาพ โดยมีพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี

5. ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในสถานประกอบการทุกชนิด ที่ทำงานทุกแห่งควรเป็นที่ส่งเสริมสุขภาพ โดยส่งเสริมพฤติกรรม การจัดสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ ถ้าผู้ทำงานมีสุขภาพดีที่นั่น ๆ ย่อมได้กำไรจากประสิทธิภาพของงานที่เพิ่มขึ้น

6. ยุทธศาสตร์การสื่อสารมวลชน สื่อมีผลกระทบต่อสังคมทั้งทางบวกและทางลบอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ดังนั้นสื่อมวลชนควรมีจิตสำนึกเพื่อสังคม อีกด้านหนึ่งควรมีนโยบายและโครงสร้างที่ส่งเสริมให้เกิดสื่อเพื่อสังคม ขณะที่การสื่อสารในปัจจุบันเป็นโลกาภิวัตน์ ทำให้มนุษย์ในโลกสามารถเรียนรู้ร่วมกัน ในเรื่องเดียวกันและทั้งโลกร่วมกัน ยุทธศาสตร์การสื่อสารมวลชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

7. ยุทธศาสตร์การวิจัย การศึกษาวิจัยทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนายุทธศาสตร์ต่าง ๆ ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการวิจัย

8. ยุทธศาสตร์การจัดการ การจัดการทำให้เกิดความสำเร็จ ถ้าเรามีปัญหาคิดเรื่องอะไรและคิดว่าเป็นไปไม่ได้ ทำไม่ได้ การจัดการจะทำให้สำเร็จได้ เราบเสมอว่าบางองค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก แต่ทุกคนไม่ได้ใช้ความสามารถของตนให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่องค์กรได้อย่างเต็มที่ หากมีการบริหารจัดการ จะทำให้บุคลากรเหล่านั้นสามารถร่วมกันพัฒนาองค์กรด้วยความเต็มใจ เต็มเวลาและเต็มความสามารถ

ในปัจจุบันสังคมไทยได้เพิ่มความตื่นตัวในด้านการรักษาสุขภาพมากขึ้น จะเห็นได้จากนโยบายสุขภาพศึกษาที่มีการสื่อสารมวลชน เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างเสริมและให้ความรู้ เพื่อสุขภาพที่ดีที่ทางภาครัฐกำลังดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้มีสุขภาพที่ดีกันถ้วนหน้า และส่งเสริมการดูแลสุขภาพของประชากรตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตัวอย่างเช่น

- ในภาครัฐได้จัดโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค โดยเริ่มให้บริการในสถานพยาบาลของรัฐทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดเมื่อปี 2544 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วไป และประชาชนที่ยากจนให้ได้รับการรักษาพยาบาลในระดับที่ดีขึ้น และยกระดับมาตรฐานทางสุขภาพแก่ประชาชน โดยเสียค่าใช้จ่ายเพียง 30 บาท

- โครงการออกกำลังกายประกอบเพลงที่ท้องสนามหลวงที่นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร ได้มาเป็นประธานร่วมในงาน และร่วมออกกำลังกายพร้อมกับคณะรัฐมนตรี

- ส่วนในภาคเอกชน ได้เพิ่มโครงการและการรณรงค์ต่างๆ ในด้านสุขภาพขึ้นมาเรื่อยๆ เช่น การรณรงค์ให้ประชาชนออกกำลังกายตามสวนสาธารณะ

- การเกิดขึ้นและแพร่หลายอย่างรวดเร็วของการดำเนินชีวิตแบบชีวิต โดยนายแพทย์ สาทิส อินทรกำแหง

- โครงการสนับสนุนด้านสุขภาพจากสถาบันสื่อ เช่น รายการโทรทัศน์หลายรายการ ก็ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนสุขภาพ ดังเช่น รายการ Z TV ทาง ททบ. 5 ร่วมกันกับโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้จัดโครงการ "เพาะกล้ามิให้น้อง" โดยให้ดารานักร้อง และนักเรียน นำอุปกรณ์กีฬาบริจาคให้แก่เด็กในชนบท เพื่อเป็นการเสริมสร้างพละนาถมายที่สมบูรณและแข็งแรงให้กับเยาวชนไทย

- โครงการ"ครอบครัวรักกีฬา ไม่ติดยาเสพติด" ซึ่งจัดโดยกรุงเทพมหานคร โดยการจัให้มีกรออกกำลังกายด้วยวิธีเดินแอโรบิกทั่วกรุงเทพมหานคร เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนหันมาใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ด้วยวิธีการออกกำลังกายแทนการเสพยาเสพติด

จะเห็นได้ว่าหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน ได้ตระหนักถึงความต้องการของประชาชนที่ต้องการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพมากขึ้น จึงได้มีความพยายามนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ให้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพแก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ โดยผ่านสื่อชนิดต่างๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะการสื่อสารโดยผ่านเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต เพื่อเผยแพร่เนื้อหาสาระของตนและพัฒนารูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

ในวงการแพทย์ทั่วโลก อินเทอร์เน็ตกลายเป็นเครื่องมือเพื่อการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและทางด้านการแพทย์ที่สำคัญ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ที่อยู่ไกลกันผ่านอินเทอร์เน็ตดำเนินไปอย่างง่ายดาย เช่น กลุ่มนักวิจัย กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพและการแพทย์ ทั้งยังมีระบบในการให้สาธารณชนเข้ามาสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย มีการปรับปรุงข้อมูลเป็นประจำ

ในสหรัฐอเมริกา เมื่อนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในระบบการสาธารณสุข ในทุก ๆ แง่มุมของระบบการแพทย์ นับตั้งแต่ขั้นตอนที่แพทย์ได้รับการ

ฝึกอบรม การเข้าถึงข้อมูลทางการแพทย์ จนกระทั่งวิธีที่แพทย์ปฏิบัติและรักษาคนไข้ นักวิจัยทางการแพทย์มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตกันมานานแล้วโดยใช้อีเมล, การประกาศใน Newsgroups ตลอดจนการแบ่งปันทรัพยากรคอมพิวเตอร์และไฟล์ซึ่งกันและกัน และด้วยความแพร่หลายของอินเทอร์เน็ตนี้เองบรรดาแพทย์ทั้งหลายก็จะสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันได้

“โรงพยาบาลเสมือน” (virtual Hospitals) ได้ถูกสร้างขึ้นมากมายบนอินเทอร์เน็ต โรงพยาบาลเหล่านี้ไม่ได้รักษาคนไข้โดยตรง แต่ให้บริการผู้คนที่เข้าไปในการดึงข้อมูลทางการแพทย์บนอินเทอร์เน็ตมาใช้ ผู้ใช้ทั่วไปก็สามารถเรียกค้นฐานข้อมูลทางการแพทย์ด้วยตนเองเพื่อที่จะหาคำตอบสำหรับการแก้ปัญหาสุขภาพของตัวเองได้ บทความและการค้นพบทางการแพทย์ครั้งล่าสุดจะถูกบันทึกไว้เป็นข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้แพทย์ด้วยกันได้ติดตามความก้าวหน้าทางการแพทย์ได้ตลอดเวลา

การใช้งานเว็บไซต์เริ่มมีบทบาทมากขึ้น และเพิ่มความสะดวกในด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและการแพทย์ โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการส่งผ่านข้อมูลทางด้านการแพทย์หรือข้อมูลทางสุขภาพระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งสามารถเลือกเปิดเว็บไซต์เกี่ยวกับสุขภาพหรือเว็บไซต์ทางการแพทย์ที่ต้องการหรือสนใจ และค้นหาข้อมูลได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งเรียกว่าคลินิก ออนไลน์ ที่ผู้เข้ารับบริการสามารถถามปัญหาสุขภาพและจะมีแพทย์เฉพาะทางคอยให้คำปรึกษา หรือ เมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย คนไข้สามารถ บอกเล่าอาการที่เกิดขึ้นให้กับแพทย์โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต และแพทย์ก็จะตรวจสอบและให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่คนไข้เป็นราย ๆ ไป

จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่ามีผู้เข้ามาใช้งานบริการถาม-ตอบปัญหาเกี่ยวกับแพทย์ทางอินเทอร์เน็ตอยู่พอสมควร ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

**ขอความเห็นจากคนที่เข้ามาถาม-ตอบปัญหาทางการแพทย์ทางอินเทอร์เน็ตค่ะ ++
คุณ ๆ คิดอย่างไรกับการถาม-ตอบปัญหาการแพทย์ทางอินเทอร์เน็ตกันคะ คิดว่ามันดีกว่าการพบแพทย์จริงๆหรือไม่และเป็นประโยชน์อย่างไร**

ความคิดเห็นที่ 1

ดีมาก ๆ เลย เพราะบางครั้งเราต้องการรู้โรคที่เราไม่ได้เป็นไม่ได้เกิดอาการเอง เราก็ถามได้ ไม่ใช่

ไป รพ. ไปหาหมอ เพื่อถามแค่นี้ ต้องขอบคุณหมอที่อุทิศสละเวลามาตอบให้ด้วยคะ
จากคุณ : ป้าแก่ (แก่จริงๆ)

ความคิดเห็นที่ 2

ทุกอย่างก็มีข้อดีข้อเสีย ทั้งนี้ก็ต้องแล้วแต่วิจารณญาณด้วยนะครับ เพราะผมจะตอบก็ต้องดูความ
เหมาะสมพอสมควร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ให้มาด้วย ถ้าจะให้แพทย์ตอบได้ดียังน้อยที่สุด
ข้อมูลควรมี อายุ เพศ อาชีพ อาการที่เป็น ระยะเวลาที่เป็น การรักษาหรือการตรวจที่ได้ทำ
มาแล้ว และยาที่ได้ใช้อยู่โรคที่มีอยู่ประจำถ้ามีข้อมูลน้อยก็อาจตอบได้ไม่มากนัก

จากคุณ : cmu21 - [25 ต.ค. 09:48:01]

ความคิดเห็นที่ 3

ดีมากเลยคะ เหมือนมีเพื่อนเป็นหมอ ได้คุยด้วยแล้วสบายใจขึ้นคะ

จากคุณ : Aries - [25 ต.ค. 10:00:02]

ความคิดเห็นที่ 4

ดีครับดี เพราะหลายครั้งได้รับคำตอบที่แตกต่างจากหมอที่เคยไปหา ได้รู้ว่าหมอบางคนเฮงซวย
บางคนงกเงิน บางคนใจดี บางคนรู้น้อย บางคนรู้มาก และได้รู้ว่าบางที่โรคบางโรคที่หมอรักษา
ไม่เป็น (หมอมักพูดว่ารักษาไม่หาย) ก็มีคนที่ไม่ใช่หมอรักษาได้ หรืออย่างน้อยก็ช่วยชี้แนะว่าให้
ไปปรึกษาที่ไหน สรุปง่าย ๆ ก็คือ อินเทอร์เน็ตช่วยเปิดกะลาที่ครอบหัวเรา และช่วยให้เราได้เห็นสิ่ง
ที่อยู่ภายในกะลาใบอื่นๆ (ที่ครอบหัวหมอ)

จากคุณ : คนป่วย - [25 ต.ค. 10:25:46]

ความคิดเห็นที่ 5

เป็นอีกทางเลือกที่มีประโยชน์มากเลยคะ ปกติจะเข้ามาอ่านคำถามต่างๆที่ท่านอื่นถามมา ถึงแม้
จะไม่เกิดกับตัวเองแต่ก็ได้ความรู้อย่างมาก อีกอย่างก็ทำให้เราเตรียมพร้อมป้องกัน หลีกเสี่ยง
ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เพราะเราไม่ทราบหรอกคะว่าจะเกิดอะไรในอนาคต โดยส่วนตัวก็เคยได้ถามคุณ
หมอใน web เกี่ยวกับสุขภาพ เพราะเวลาที่ไปพบแพทย์บางครั้งก็ลืมถามสิ่งที่ตัวเองสงสัยหรือ
บางที่เห็นว่าคุณหมอตานมีคนใช้มากไม่เอากรบกวเวลา ก็ใช้ทางเลือกนี้แหละคะ และก็ได้อ
คำตอบจากคุณหมอที่สละเวลามาตอบให้ทุกครั้ง บางครั้งสิ่งที่เรากังวลใจพอทราบสาเหตุก็หาย
กังวลไปได้มาก ไม่ต้องมานั่งกังวลใจเกินเหตุให้เสียการเสียงาน ต้องขอบคุณคุณหมอตานที่
เสียสละเวลา ทั้งส่วนตัวและครอบครัวมาตอบคำถาม และสิ่งที่ได้มานั้นมีประโยชน์ต่อส่วนรวม
จริงๆคะ ขอเป็นกำลังใจให้คุณหมอตานทำประโยชน์ต่อสังคมต่อไปนะคะ

จากคุณ : พี่ - [25 ต.ค. 11:08:30]

ความคิดเห็นที่ 6

มีทั้งดี และ ไม่ค่อยจะดี ครับ

ส่วนดีก็คือ คุณสามารถ ถามได้ทุกเรื่องที่คุณสงสัย หลาย ๆ ท่าน อาจจะกลัวเมื่ออยู่ต่อหน้าคุณหมอ ไม่กล้าที่จะถาม แล้วเก็บข้อสงสัยของตนเองเอาไว้ ซึ่งในบางโรคถ้าข้อมูลที่ให้คุณหมอไม่เพียงพอ ก็อาจจะทำให้การวินิจฉัยของคุณหมอดูต้องล่าช้าไปได้ ประโยชน์อื่น ๆ ก็คงคล้ายกับหลาย ๆ ท่านที่แสดงความคิดเห็น แต่การถามในเน็ต ถ้าข้อมูลที่คนถามให้มา น้อยเกินไป ผู้ตอบก็ไม่อาจจะวินิจฉัยได้ถูกต้องเสมอไป จึงควรที่จะนำข้อมูลที่ได้ในเน็ต ไปเป็นแนวทางการในการปรึกษากับแพทย์จะดีกว่าส่วนที่ไม่ค่อยจะดีก็คงจะต่อเนื่องจากส่วนดีคือทำให้บางท่านไม่สนใจที่จะไปพบแพทย์ อาจจะไปหาซื้อยามารับประทานเอง ซึ่งในบางครั้งจากข้อมูลที่คุณให้มา น้อยเกินไป ผู้ที่ตอบทางเน็ตก็ไม่อาจจะให้ความมั่นใจได้ว่าคุณกำลังเป็นโรคนั้นอยู่หรือไม่ การทานยาผิด อาจส่งผลเสียได้มาก กว่าที่คุณคาดคิดแต่อย่างไรก็ดี ผมเองเห็นว่าการถาม ตอบ ทางเน็ตก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยได้มาก ยิ่งจะดีมากขึ้นสำหรับ ชาวบ้านที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร หรือ หมู่บ้านเล็ก ๆ ต่าง ๆ จะได้รับประโยชน์มากกว่าคนเมือง ขอสนับสนุนและขอขอบพระคุณแพทย์ทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาตอบปัญหาหรือจัดทำWebต่างๆขอให้ทุกท่านโชคดี

จากคุณ : วิทยา (กันยายน) [javascript:openProfileWindow\('44189'\)](#)

ความคิดเห็นที่ 7

บอกตรงๆ ว่าที่สวนลุมนี้ ชอบอ่านกระทู้เกี่ยวกับสุขภาพมากที่สุด แม้จะไม่ค่อยได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เพราะความรู้เราก็เท่าทางอ้อม การได้อ่านความรู้พวกนี้ อย่างน้อยที่สุดทำให้เราได้รู้สาเหตุของบางโรค และรู้วิธีปฏิบัติตัวไม่ให้เป็นโรคนั้นๆ ค่ะ บางทีคนตอบไม่มาก แต่ก็ได้เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยประดับสมองทั้งอ่านเพลินทั้งได้ประโยชน์บางช่วงสังเกตว่า มีกระทู้เรื่องสุขภาพตั้งขึ้นมา แต่ไม่มีคุณหมอมารับตอบเลย อาจเป็นเพราะบังเอิญบรรดาหมอๆ ไม่ว่างในช่วงนั้นๆ ส่วนตัวแล้วรู้สึกเสียดายค่ะ อยากให้มีหมอหรือผู้รู้มาตอบเยอะๆ

จากคุณ : รุ่งอรุณ - [25 ต.ค. 14:20:18]

ความคิดเห็นที่ 8

ดีมาก ๆ เลยค่ะ สำหรับในกรณีที่ไม่ใช่โรคที่ร้ายแรงอะไรนะค่ะ แต่บางกรณีก็ควรพบแพทย์มากกว่า

: - อาการบางอย่างควรได้รับการตรวจวินิจฉัย โดยเครื่องมือที่ทันสมัย หรือสังเกตอาการที่ปรากฏออกมาทางผิวหนัง ตา หรือจากการบีบ กด เฉพาะจุด ซึ่งทราบได้โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ

การถามอาการโดยไม่เห็นผู้ป่วยอาจทำให้การวินิจฉัยคลาดเคลื่อน ทำให้เสียเวลาในการรักษา
: - หากได้รับการตรวจวินิจฉัยอาการที่ถูกต้อง ชัดเจนแล้ว การสอบถามปัญหาเพิ่มเติม ทาง net หรือโทรศัพท์น่าจะได้ประโยชน์มากกว่า

จากคุณ : กระรอกขาว [25 ต.ค. 15:35:39]

ความคิดเห็นที่ 9

อย่างน้อยการได้คุยกับแพทย์ทางอินเตอร์เน็ตก็เป็นความรู้ขั้นพื้นฐานที่จะทำให้เราเข้าใจเกี่ยวกับโรคที่เราเป็นมากขึ้นข้อแนะนำต่างๆถ้ามีเหตุมีผลทำแล้วไม่เสียหายอะไรก็ทำไปเถอะ แต่ถ้าถึงขั้นยาแล้วควรไปพบแพทย์ด้วยตัวเองจะดีที่สุดอย่างไรก็ตามซึ่งในน้ำใจแพทย์ทุกท่านที่เข้ามาตอบคะ

จากคุณ : น้องน้ำหวาน - [25 ต.ค. 15:36:53]

ความคิดเห็นที่ 10

ดีค่ะ ชอบมาถาม เมื่อที่เราไม่รู้ คนอื่นอ่านๆจะได้รู้กับเราด้วย..พิมพ์ช่วยตอบให้ในกระทู้ที่พอจะตอบได้..แล้วก็รอคนที่จะมาช่วยแย้ง ช่วยติงในคำตอบด้วยนะคะ

ความคิดเห็นที่ 11

ตอนนี้คงมี2-3ความเห็นครับ

1. ในขณะที่ bandwidth ขนาดนี้ ผมว่า concept ของ thaiclinic work ดีครับ เก็บคำถามไว้ให้เป็น FAQ ให้ช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง ถ้า bandwidth เยอะกว่านี้เราคงปรึกษาแพทย์ด้วยภาพและเสียงได้ หรือให้ดูอาการคร่าวๆได้
2. น่าจะมี incentive ให้แพทย์ในนี้บ้าง ส่วนนี้คงขอทาง sponsor ของทางพันธมิตรฯละครับ แล้วก็เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีปัญหาจริงๆติดต่อแพทย์ได้สะดวกมากขึ้น
3. น่าจะทดลองให้มีแพทย์ประจำห้องนี้นะครับ ตอบเป็นเวลา นานอน สำหรับบางรายจะได้ติดต่อได้ทันที สำหรับ case ที่เสร็จแล้วก็น่าจะมีสรุปคร่าวๆ ถึงเรื่องราวและวิธีรักษา สุดท้ายเราจะได้มี library online ทางด้านการแพทย์ขั้นพื้นฐาน สำหรับแพทย์และบุคคลทั่วไป ตรงนี้พันธมิตรฯคงต้องลงมือหาคน IT ช่วยsetระบบขึ้นแหละครับไม่ได้ออกแรงกันมานานแล้วนะครับขอบคุณครับ

ความคิดเห็นที่ 12

ดีครับเห็นด้วยกับทุกๆคนเลย การที่ผู้ป่วยกับแพทย์ได้คุยกันอย่างเปิดอก (ไม่โป๊นะครับ)ทำให้มีความเข้าใจทั้งโรค และการรักษาครับ เรื่องความเห็นที่สอง (second opinion) ก็เป็นเรื่องสำคัญ

ครับ ทำให้ผู้ป่วยมั่นใจในการรักษาและสามารถรักษาได้จนครบขั้นตอน ไม่มีการ lost ไป อีกแง่หนึ่งการให้คำปรึกษาทาง Internet เป็นชนวนทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของ ผู้ป่วยได้มากครับ เพราะข้อมูลที่บอกมามักจะไม่ครบถ้วน และที่สำคัญแพทย์ไม่เห็นผู้ป่วย ไม่ได้ตรวจร่างกาย อาจทำให้มีความเห็นต่างไปจากแพทย์ที่ได้ตรวจผู้ป่วยจริงๆ ตรงนี้ทำให้หลายคนบอกว่าแพทย์ที่ไปพบผิดบ้าง ละเลยบ้าง ชู่ยหรือมั่วบ้าง ทั้งที่ความจริงเป็นอีกอย่าง ผู้ป่วยส่วนมากจะเชื่อในสิ่งที่ตัวเองอยากเชื่อ ถ้าถามความเห็นแรกคือไปตรวจกับแพทย์ แล้วได้รับการวินิจฉัยที่ไม่ค่อยอยากเชื่อ มาถามตาม net ได้คำตอบตรงกัน ก็ทำให้มีความมั่นใจในการรักษา ถ้าคำตอบต่างกัน ก็จะเลือกเชื่อความเห็นใหม่เพราะความเห็นเดิมใจมันลึกลงไปแล้ว (ไม่จริงจะมาถามใน net ทำไม) เลยกกลายเป็นแพทย์ท่านแรกที่ซักประวัติ ตรวจร่างกายกับมือผิดไป ไม่ดีไป ทั้งที่ยังไม่ทราบเลยว่าจริงๆแล้ว ความเห็นอันไหนที่ถูกต้องเป็นแพทย์ผมให้เครดิตกับคนที่ได้คุยและตรวจผู้ป่วยจริงๆมากกว่าครับ)เพราะฉะนั้นแพทย์ที่ให้ความเห็นทาง net และผู้ป่วยรวมทั้งผู้อ่าน ผู้แจม พึงต้องสังวรในข้อนี้ด้วยนะครับ

จากคุณ : nutty professor - [26 ต.ค. 03:13:43]

ความคิดเห็นที่ 13

ก็มาเสริมความเห็นจากหมอ nutty นะครับ ในฐานะหมอ การมาตอบในnetเป็นเพียงความเห็นคร่าวที่อาจบอกแนวทางเท่านั้น ไม่ใช่คำตอบสุดท้าย คำตอบสุดท้ายอยู่ที่กระบวนการวินิจฉัยทั้งหมดซึ่งกระทำโดยแพทย์ที่ตรวจโดยตรงเท่านั้น แม้แพทย์ในเน็ตจะให้ความเห็นที่แตกต่างจากแพทย์ที่ตรวจจริง แต่ไม่ได้หมายความว่าแพทย์ที่ตรวจจริงจะผิดนะครับ ต้องย้อนกลับไปสอบถามจากแพทย์ตรวจโดยตรงมากกว่า

จากคุณ : cmu21 - [26 ต.ค. 09:02:34]

ในส่วนของแพทย์ผู้ให้บริการ การให้บริการข้อมูลทางสุขภาพผ่านอินเทอร์เน็ต ได้เป็นการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชน เป็นสื่อที่ให้ผู้ป่วยกับแพทย์ได้คุยกัน เพิ่มความเข้าใจในโรคและการรักษา เนื่องจากปัจจุบัน คนไข้มีจำนวนมากและแพทย์ที่ออกตรวจต่างมีภารกิจมากมายทำให้เวลาที่คนไข้จะได้พบแพทย์ตามสถานพยาบาลต่อครั้งโดยเฉลี่ยต่อคนประมาณ 6 นาที (วิรุฬห์ ชัยวัฒน์เมธิน, สัมภาษณ์) ซึ่งเป็นเวลาที่จำกัด แพทย์หลายท่านที่ได้ตระหนักถึงเหตุนี้ ได้เห็นช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารที่กำลังได้รับความนิยมและมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตไปสื่อระหว่างแพทย์และคนไข้ แพทย์หลายท่าน ได้ทำการจัดตั้งเว็บไซต์ขึ้น และใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่

คนไข้ที่ตนเป็นเจ้าของข้อมูล คนไข้สามารถเข้ามาถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ และแพทย์ก็สามารถติดต่อให้ข้อมูลกับคนไข้ได้

เมื่อประชาชนเกิดความต้องการเข้าใช้บริการเพื่อสืบค้นข้อมูล และแพทย์ต้องการให้ข้อมูลและบริการ การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางจึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในวงการแพทย์ดังเช่นในปัจจุบัน

เว็บไซต์ทางการแพทย์ในประเทศไทยมักมีวิธีการนำเสนอด้วยบทความ ในขณะที่บางเว็บไซต์ คนไข้สามารถส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หรือตั้งคำถามในห้องประชุม (Forum/Web board) และสนทนากันกับแพทย์ทางอินเทอร์เน็ตแบบ Real Time (Chat) เพื่อปรึกษาถึงปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพและอาการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นคำแนะนำโดยกลุ่มแพทย์เฉพาะทางทุกสาขา รวมไปถึงการถามตอบปัญหาพร้อมกับสอดแทรกบทความทางการแพทย์ที่น่าสนใจ

“การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์ในประเทศไทย” เป็นการสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์ทางการแพทย์และสุขภาพซึ่งกำลังได้รับความนิยมในกลุ่มผู้เล่นอินเทอร์เน็ตผู้มีความสนใจในเรื่องสุขภาพ เนื่องจากผู้เข้ารับบริการสามารถหาข้อมูลทางการแพทย์ได้ตลอดเวลา ไร้ขีดจำกัดทางด้านเวลา สถานที่และ การเดินทาง

ในการตรวจโรคตามปกติ ปัญหาของแพทย์คือ ปริมาณคนไข้ที่มีมากมายในแต่ละวัน โดยเฉพาะคนไข้ที่ไม่มีอาการผิดปกติใดๆ แต่ต้องการสอบถามปัญหาทั่วไปกับแพทย์ ทำให้ปริมาณคนไข้ในแต่ละวันเพิ่มมากขึ้นโดยไม่จำเป็น ส่วนคนไข้ทั่วไปที่ไม่ได้ต้องการพบแพทย์ แต่มีข้อสงสัยในด้านสุขภาพก็ไม่สามารถหาคำตอบได้จากสื่อชนิดอื่น ๆ ทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาพบแพทย์ การหาความรู้จากเว็บไซต์ทางการแพทย์เป็นหนทางหนึ่งที่จะลดปัญหาของทั้งสองฝ่ายลง คือเมื่อคนไข้ได้เข้ามาหาข้อมูลทางการแพทย์ในเว็บไซต์ เมื่อได้คำตอบ ก็ไม่ต้องเดินทางมาพบแพทย์ให้เสียเวลา ทั้งยังเป็นการลดปริมาณคนไข้ที่มารอพบแพทย์ได้อีกทาง (วิฟูร ชัยวัฒน์เมธิน, สัมภาษณ์)

ในสถานการณ์เช่นปัจจุบัน ที่มีความตื่นตัวในเรื่องการดูแลสุขภาพร่างกาย ข้อมูลทางการแพทย์และการรักษาสุขภาพที่เชื่อถือได้เป็นที่ต้องการอย่างสูง เนื่องจากมีโรคใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ ความต้องการข้อมูลเพื่อตอบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจึงเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับความต้องการ

ของแพทย์ที่จะเว็บไซต์ทางการแพทย์ ได้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางส่งผ่านความรู้เบื้องต้นและเสนอ บทความเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ

เนื่องจากสังคมไทยมีกรอบ ประเพณีที่สืบทอดกันมา เช่น ผู้หญิงสาวไม่ควรไปเที่ยวกับผู้ชายตามลำพัง ทำให้การพูดถึงประเด็นต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางจิตเวช เพศศึกษา หรืออวัยวะสืบพันธุ์ ยังไม่สามารถทำการสื่อสารกันอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ การสื่อสารเกี่ยวกับปัญหาทางเพศกับแพทย์โดยตรงยังเป็นเรื่องที่ยังที่น่าละอาย ผู้ที่เกิดปัญหาต้องการคำแนะนำ มักเขินอายและไม่กล้าที่จะปรึกษาแพทย์ ทำให้ปัญหาหรืออาการที่ควรจะได้รับ การแก้ไขรักษาตั้งแต่ต้นลูกกลมใหญ่โตและสายเกินจะแก้ไข เมื่อเกิดเว็บไซต์ทางการแพทย์ขึ้นในอินเทอร์เน็ต การปรึกษาปัญหาทางเพศสัมพันธ์กับแพทย์ หรือผู้มีประสบการณ์จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในเว็บไซต์ทางการแพทย์และสุขภาพ ผู้ที่ต้องการข้อมูลด้านเพศศึกษาหรือเกี่ยวกับอวัยวะใด ๆ ที่ไม่ต้องการนำไปปรึกษากับแพทย์โดยการเผชิญหน้าก็สามารถหาข้อมูลจากบทความในเว็บไซต์ทางการแพทย์ หรือโดยการสอบถามกับแพทย์ผู้ชำนาญเฉพาะทาง ผ่านวิธีการสื่อสาร 4 วิธีคือ

1. ผ่านบทความที่ลงไว้ในเว็บไซต์ ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเข้ามาเลือกอ่านบทความที่มีเนื้อหาทางด้าน สุขภาพได้ตลอด 24 ชั่วโมง
2. ผ่านทาง E-mail สำหรับคำถามที่ต้องการความเป็นส่วนตัว ไม่ต้องการให้คำถามถูกเปิดเผย ผู้เข้ารับบริการจะส่งคำถามเข้ามาที่เว็บไซต์และผู้ดูแลเว็บไซต์จะเป็นผู้นำคำถามส่งต่อไปยังแพทย์เพื่อทำการตอบปัญหาและให้คำแนะนำกับคนไข้ เป็นรายๆ ไป
3. ผ่านทางการตั้งกระทู้ Forum/Webboard สำหรับคำถามที่ผู้เข้ารับบริการสามารถเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับทราบเพื่อเป็นความรู้และประสบการณ์แก่ผู้อื่นต่อไป ผู้ถามสามารถตั้งคำถามที่เรียกกันว่า“กระทู้”ขึ้น โดยแพทย์จะเข้ามาตอบคำถามให้ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องเดียวกันก็อาจเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้
4. ผ่านทางการสนทนา Chat สำหรับผู้ที่ต้องการติดต่อกับแพทย์ทันที จะต้องเข้าไปในห้องสนทนาและทำการพูดคุยกันแบบ Real time คือถามและตอบกันแบบทันทีทันใด

งานวิจัยของ Sally J. McMillan, 1999 ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการสื่อสารเกี่ยวกับสุขภาพแบบโต้ตอบกันผ่านทางอินเทอร์เน็ตให้กับผู้ผลิตเว็บไซต์ ว่าวัตถุประสงค์ในการผลิตและเนื้อหานั้นมีความสัมพันธ์กัน

งานวิจัยของ Fotsch, 1996 พบว่า การสื่อสารด้านการดูแลสุขภาพผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ได้เริ่มมีใช้ตั้งแต่ 20 ปีก่อน โดยใช้เพื่อการวิจัย การศึกษาและใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการให้ข้อมูล

เนื่องจากเว็บไซต์ทางการแพทย์ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย ตามกระแสการรักษาสุขภาพในปัจจุบัน เครือข่ายสุขภาพเพื่อประชาชนโดยการอนุมัติจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จึงได้กำหนดแนวทางการให้ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพทางอินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

1. ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ พึงมีบุคลากรด้านการแพทย์ หรือ สาธารณสุขร่วมรับผิดชอบในการนำเสนอ ซึ่งเครือข่ายสามารถติดต่อได้
2. ข้อมูลต่างๆ ที่นำเสนอ ควรมีแหล่งที่มาของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ใหม่ๆ เพื่ออ้างอิงเท่าที่จำเป็น
3. Webmaster ผู้ดูแล Web Site พึงประกาศ disclaimer เพื่อให้ผู้ใช้ทราบข้อจำกัดของการนำข้อมูลไปใช้
4. Web Site ที่นำเสนอ ควรมีวิธีให้ผู้ใช้ Feedback หรือโต้ตอบได้ด้วย
5. นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร โดยไม่ลำเอียง ให้ข้อมูลหลายๆ ด้านเท่าที่ทำได้ และหลีกเลี่ยงการโฆษณาสินค้า หรือบริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ในปัจจุบันได้มีเว็บไซต์ทางการแพทย์ได้เกิดขึ้นมาเป็นจำนวนมาก เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐบาล เช่นกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานเอกชน เช่นโรงพยาบาล โรงเรียนแพทย์หรือกลุ่มแพทย์ที่รวมตัวกัน และสร้างเว็บไซต์ขึ้นมา เมื่อได้ทำการทดลองสืบค้นข้อมูลและทำการสื่อสารผ่านเว็บไซต์เหล่านี้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตขึ้นว่า เว็บไซต์ที่จัดตั้งขึ้นโดยองค์กรต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ต่างมีจุดมุ่งหมายประเด็นหนึ่งที่คล้ายคลึงกัน นั่นก็คือ ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางให้ความรู้ทางสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งๆที่ผู้ผลิตเว็บไซต์มีสถานะที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาว่า องค์กรเหล่านั้น มีนโยบายและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงอย่างไร นอกจากนั้น ลักษณะเนื้อหาและแนวทางการให้ความรู้แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งจะศึกษาปฏิกิริยาตอบกลับในส่วนของผู้ใช้ว่ามีลักษณะอย่างไร โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาเว็บไซต์ทางการแพทย์ในประเทศไทยจำนวน 3 เว็บไซต์ซึ่งมีความแตกต่างกัน 3 สถานะ คือ โรงเรียนแพทย์ องค์กรรัฐ และเอกชน โดยมุ่งเน้นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ปัญหำวิจัย

1. นโยบายและวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตเว็บไซต์ทางการแพทย์เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารผ่านเว็บไซต์เป็นอย่างไร
3. ปฏิกริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการการสื่อสารผ่านเว็บไซต์เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตเว็บไซต์ทางการแพทย์
2. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์
3. เพื่อศึกษาปฏิกริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์

ขอบเขตการวิจัย

ในที่นี้จะทำการวิจัยเฉพาะเว็บไซต์ทางการแพทย์จำนวน 3 เว็บไซต์ คือ

1. การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์โดยองค์กรรัฐที่เป็นโรงเรียนแพทย์ของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.md.chula.ac.th
2. การสื่อสารผ่านเว็บไซต์โดยองค์กรรัฐ ที่ทำหน้าที่เป็นเครือข่ายสุขภาพเพื่อประชาชน www.healthnet.in.th
3. การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ส่วนบุคคลของนายแพทย์ที่จัดทำขึ้นเอง www.thaiclinic.com

นิยามศัพท์

เว็บไซต์ทางการแพทย์

หมายถึงเว็บไซต์ให้บริการแก่ประชาชนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพ ในที่นี้ หมายถึง www.md.chula.ac.th , www.healthnet.in.th, และ www.thaiclinic.com

ผู้ผลิตเว็บไซต์

- เว็บมาสเตอร์ หมายถึงฝ่ายปฏิบัติการทางเทคโนโลยีของเว็บไซต์ คอยเฝ้าระวัง ควบคุมให้การดำเนินการในเว็บเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

- ผู้บริหาร หมายถึง ผู้วางแผน วางนโยบายการ
ดำเนินการของเว็บไซต์

ผู้ใช้บริการ
เว็บไซต์

หมายถึงผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่ได้เข้าใช้บริการ
www.md.chula.ac.th, www.healthnet.in.th
www.thaiclinic.com

Web board หมายถึง

บริการชนิดหนึ่งของทางเว็บไซต์ที่ให้ผู้บริการได้เข้า
มาตั้งคำถามเป็นกระทู้ขึ้นในเว็บไซต์ โดยเนื้อหาจะถูก
เปิดเผยเพื่อให้ผู้ที่เข้าใช้บริการรายอื่น ๆ หรือสามารถ
เข้ามาอ่านข้อความและแสดงความคิดเห็นได้ ในที่นี้
คือการตั้งกระทู้เพื่อสื่อสารด้านการแพทย์ผ่านทาง
เว็บไซต์

Chat หมายถึง

การสนทนากันด้วยตัวหนังสือผ่านเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต ผู้ใช้บริการสามารถเข้าไปยังห้องสนทนา
โดยเลือกหัวเรื่องที่สนใจ และสนทนาหรือแสดง
ความคิดเห็นกับบุคคลอื่น ๆ ผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์
Chat เป็นการสื่อสารแบบ Real-time ผู้ที่สนทนากันจะ
ได้รับคำตอบทันที เช่นเดียวกับสื่อสารทางโทรศัพท์ แต่
เป็นการสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์เป็นตัวอักษรหรือ
เครื่องหมายต่าง ๆ แทนการพูดคุยที่ได้ยินเสียงกัน
จริงๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางในการส่งเสริมการทำเว็บไซต์ทางการแพทย์เพื่อสื่อสารกับประชาชนทั่วไป
อันจะช่วยให้ประชาชนสามารถหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และโรคภัยไข้เจ็บ
ต่าง ๆ ในเบื้องต้น โดยไม่ต้องไปพบแพทย์ด้วยตนเอง ซึ่งก็เป็นการลดภาระของแพทย์ไปด้วย